

**Scrisoare despre raportul de activitate pe anul 2018 prezentat de
Consiliului de Monitorizare a implementării Convenției ONU
privind drepturile persoanelor cu dizabilități
-ușor de citit-**

În România sunt foarte multe persoane adulte cu dizabilități în instituții.

Avem mai multe legi care spun că în țara noastră persoanele trebuie ajutate să iasă din instituții și să locuiască în comunitate. Există și Convenția ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități. ONU este cea mai importantă organizație internațională. Convenția este o înțelegere între multe țări despre cum ar trebui tratate persoanele cu dizabilități pentru a avea o viață bună. Și România a semnat această înțelegere. Convenția în limbaj ușor de citit este [aici: http://www.cevadespus.ro/wp-content/uploads/2011/10/Conventia-ONU-usor-de-citit-Ceva-de-Spus.pdf](http://www.cevadespus.ro/wp-content/uploads/2011/10/Conventia-ONU-usor-de-citit-Ceva-de-Spus.pdf)

Pentru a fi siguri că drepturile din convenție sunt respectate și pentru cei din instituții, a fost înființat Consiliul de Monitorizare. Consiliul este o organizație controlată de Parlament, care trebuie să facă următoarele lucruri:

- să verifice respectarea drepturilor în instituții,
- să atragă atenția când ceva nu e în regulă și să spună cum să se rezolve problemele,
- să verifice că greșelile sunt reparate,
- să îi dea în judecată pe cei ce nu respectă drepturile persoanelor cu dizabilități,
- să verifice din ce cauză mor oameni în instituții,
- să lucreze împreună cu organizațiile care sprijină persoane cu dizabilități și să le ajute să intre în instituții să facă verificări,
- să ceară ajutor de la Avocatul Poporului, care apără oamenii abuzați și chinuiți,
- să lucreze cu alte ministere pentru dezinstituționalizare și respectarea legilor.

Consiliul de Monitorizare trebuie să publice în fiecare an un raport despre ceea ce a făcut și modul în care a cheltuit banii. În 2018 a cheltuit aproximativ 1 milion de euro. Raportul trebuie aprobat de o comisie specială din Senat. Noi am putut vedea acest raport doar după 18 decembrie 2018, foarte târziu.

Din acest motiv, și pentru că raportul are multe greșeli, mai multe organizații au scris o scrisoare de nemulțumire, pentru că aceste monitorizări nu au fost corect făcute.

Principalele probleme sunt:

- Consiliul nu a publicat la timp raportul și nici nu a implicat organizațiile de sprijin ale persoanelor sau persoane cu dizabilități în monitorizări. Raportul nu este de calitate, are multe informații care nu au legătură cu instituțiile (sunt acolo texte copiate din legi, alte materiale în engleză, fotografii cu angajații și ușa consiliului, nu vedem nici o imagine din instituții, de exemplu). Informațiile importante sunt greu de identificat. Nici toate rapoartele individuale,

ale fiecărei vizite, nu au fost publicate la timp. Asta face să nu fie clar câte vizite și când au fost făcute.

- Nu știm cine sunt persoanele care au fost alese de Consiliu pentru a face aceste verificări, nu știm ce experiență au în domeniu și nici cât de des fac vizite, pentru că aceste informații nu sunt publice.
- Monitorizările nu sunt clar explicate, nu știm cu ce persoane cu dizabilități au discutat, despre ce probleme au vorbit și dacă întrebările le-au fost clar explicate, dacă ele au avut curajul și încrederea să se deschidă cu sinceritate. Rapoartele par că includ doar informații date de conducerea instituțiilor, nu știm dacă au fost trimise autorităților și nici dacă ele au făcut ceva legat de ele.
- Persoanele din consiliu au scris cam același lucru în toate rapoartele de monitorizare, ca și cum toți oamenii ar trăi la fel în toate instituțiile și ca și cum toți răspund fix în același mod. Comisiile au făcut aceleași recomandări generale pentru toate instituțiile, în special legat de saltele murdare, igrasie și gândaci, fără să sublinieze lucrurile grave și discriminarea (cum ar fi că oamenii nu au voie să iasă în comunitate, sau că cei cu dizabilități severe stau la etajul trei, fără să poată ieși afară, sau că în centre sunt mai mulți oameni decât locuri). Consiliul nu a dat în judecată pe nimeni și nu a anunțat alte organizații sau ministere când a aflat despre oameni care nu sunt bine îngrijiți sau care nu sunt lăsați să iasă în comunitate. Nici nu a continuat vizitele periodice, să se asigure că au loc schimbări.
- Au murit mulți oameni în instituții (mai mult de 1000), și Consiliul nu a făcut ce cere legea pentru a înțelege ce s-a întâmplat. Nici nu s-a asigurat că persoanele din instituții au posibilitatea reală să facă plângeri, că nu sunt pedepsite dacă o fac și că li se răspunde cu atenție.
- Consiliul nu respectă convenția ONU pentru că în rapoarte nu spune nimic concret legat de dezinstituționalizare, de informarea rezidenților, de sprijinirea lor în a înțelege că ar putea trăi în comunitate, de ajutorul lor în luarea de decizii. Consiliul nu face nici o recomandare legată de crearea de servicii în comunitate.

Din cauza acestor probleme, organizațiile care sprijină persoanele cu dizabilități cer Comisiei pentru drepturile omului din Senat să nu aprobe raportul Consiliului de Monitorizare și să analizeze mai atent modul în care acesta își face treaba.

Elisabeta Moldovan,

M.E

Co-Președinte Ceva de Spus

Auto-reprezentant

Fost rezident în instituții.